

Zápis z kulatého stolu
„Uzavírání registrovaného partnerství v České republice“
7. června 2017

Zúčastnění:

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D., veřejná ochránkyně práv

Za Kancelář veřejného ochránce práv:

Petr Polák	Oddělení rovného zacházení
Vojtěch Pospíšil	Oddělení rovného zacházení
Karel Suda	Oddělení rovného zacházení
Zuzana Benešová	Oddělení veřejného pořádku a místní správy
Miloš Valášek	Oddělení veřejného pořádku a místní správy

Za jednotlivé registrující matriční úřady a Ministerstvo vnitra ČR:

Ivana Rozehnalová	Brno
Zuzana Soukupová	Hradec Králové
Libuše Indrová	Jihlava
Markéta Novotná	Jihlava
Jan Vystrčil	Jihlava
Jaroslava Vrnáková	Kladno
Václav Henych	Ministerstvo vnitra ČR, Odbor všeobecné správy
Alena Daubnerová	Olomouc
Lenka Smékalová	Olomouc
Zuzana Kaňáková	Ostrava
Zdeňka Havlíčková	Pardubice
Viera Kazdová	Pardubice
Hana Hájková	Praha 1
Lenka Jelínková	Praha 1
Kamil Hýbner	Ústí nad Labem
Elena Kovaříková	Zlín
Antonín Šrajer	Zlín

Petr Polák: zahájení, přivítání účastníků

Anna Šabatová: úvodní slovo

Karel Suda, Miloš Valášek, Vojtěch Pospíšil: jednotlivé tematické příspěvky, shrnutí výsledků výzkumu ochránkyň a nastínění problémových oblastí

Diskuse nad tématem:

Vojtěch Pospíšil (Kancelář veřejného ochránce práv): Za základní problém považujeme problematiku správních obvodů. Princip jejich určení pro registrující matriční úřady je totiž odlišný od matričních úřadů. Rád bych se Vás tedy dotázal, zda tuto úpravu považujete za problematickou, zejména vzhledem k individualizaci místa obřadu. Další problematikou je nezamýšlená mezera v oblasti poplatků za případnou změnu místa či času a jejich sjednocení s poplatky, jenž jsou spojovány s manželstvím. Je taková úprava v pořádku či činí v praxi potíže? Máte připomínky k právní úpravě a vnímáte zde nějaké mezery?

Zdeňka Havlíčková (Pardubice): Nečiníme žádný rozdíl mezi tím, zda se uzavírá registrované partnerství či manželství. Je určen oddávací den, nikoli hodiny (i pro manželství, i pro RP), a také provozní platba. Ta se vztahuje rovnocenně jak na snoubence, tak i na budoucí partnery. V rámci uzavření manželství i registrovaného partnerství vyjíždíme za účelem uzavření svazku i 60 km daleko. Platí se pak provozní platba, poněvadž jde o místa, která nejsou určena. Pokud jde o obřad na radnici, jsou i partneři zařazováni běžně do programu svateb.

Jan Vystrčil (Jihlava): Bylo nám již vytknuto, že jsme za registrovaná partnerství uzavřena mimo úřad, kdekoli, vybírali 3000 Kč, přičemž i tak šlo o částku velmi složitě vydiskutovanou se samosprávou. Členové samosprávy samotný akt vnímají toliko z ekonomického hlediska a navrhovány byly i mnohem drastičtější částky. Snažili jsme se nalézt kompromis, aby to bylo snesitelné pro samosprávu a přijatelné pro páry. Na základě doporučení ochránkyň se poplatek snížil. Vnímám jako problém, že jednotlivé obvody registrujících matričních úřadů nejsou shodně velké. V některých obvodech je pak mnohdy nutné překonávat za účelem obřadu velké vzdálenosti. Registrující matriční úřady by tak měly být spojeny s každou obcí s rozšířenou působností.

Václav Henych (Ministerstvo vnitra ČR): To, že někteří radní jsou vstřícnější než jiní, je přirozené. Zákon jim žádné povinnosti v této oblasti neukládá. Máme přes 265 matričních obvodů. Vzhledem k tomu, s jakou četností se uzavírá registrované partnerství, nemá Ministerstvo vnitra v úmyslu rozlišovat počet obvodů, kde se uzavírá registrované partnerství, ani na obce s rozšířenou působností. Problém je uměle vytvořený a vychází od registrujících úřadů, které nejsou ochotné dělat cokoli navíc, nikoli od těch, co chtějí do registrovaného partnerství vstoupit. Uzavírat manželství a registrované partnerství mimo správní obvod úřadu možné není. Každý správní úřad vykonává působnost v rámci svého obvodu, což je obecná

zásada stanovená zákonem o obcích. Pokud se tedy nezmění zákon, platí a bude toto platit i nadále. Co se týče změny místa nebo času, vím o jediném případě, kdy budoucí registrovaní partneři měli problém s tím, že se o místu nemohli s matrikou dohodnout, o jiném případě nevstřícnosti nevím. Zkusme si říci, co je skutečně problém a pojdme se jej snažit řešit.

Jan Vystrčil (Jihlava): Poplatek ve výši 3 000 Kč nám byl vytýkán jako diskriminace, což je odlišné zacházení za stejných podmínek, ale tady objektivně stejné podmínky nejsou.

Zuzana Benešová (Kancelář veřejného ochránce práv): Proč je zvýšení množství obvodů nesmysl? I kdyby registrované partnerství uzavírali pouze jednotlivci, byl by to stále důvod. Navíc mě zajímá, z jakých zdrojů má Ministerstvo vnitra informace, které uvádí.

Kamil Hýbner (Ústí nad Labem): Chtěl bych se zeptat, který byl ten jediný případ, kde Ministerstvo vnitra eviduje neshodu s příslušným matričním úřadem.

Václav Henych (Ministerstvo vnitra ČR): Poplatky nejsou pouze otázkou registrovaného partnerství. Snažili jsme se ve vztahu k Olomouci velmi podrobně vysvětlit naše stanovisko ohledně poplatků ve vztahu k uzavírání manželství a registrovaného partnerství. Provozním nákladům rozumím, jde o smluvní vztah oddávajícího a snoubenců mimo správní poplatky. Pokud dochází k jejich stanovení, musí to vycházet z reálných nákladů, které subjekt uzavírající registrované partnerství reálně musí uhradit a nemůže jít o výdělečný podnik. Co se týče rozšiřování obvodů, tam, kde je jeden člověk, se úřad nezřizuje. Prošel jsem si diskusí, navštěvoval jsem kraje a starosty s diskusí o podstatném snížení počtu matričních úřadů. Přístupnost státní správy neznamená, že v každé obci bude všechno. Počty je třeba ještě snížit, a to proto, že v malých obcích matriky mají jeden zápis za rok a mají jej špatně. Pokud se dělají věci jednou za rok, matrikáři si je nikdy neosvojí a výsledky nejsou dobré. Státní správa musí být dostupná, ale realizována tam, kde to má smysl. V minulosti jsem měl tedy snahu připravit materiál s cílem naopak snížit počet matričních úřadů tam, kde se zápisy matričních událostí vyskytovaly v rádech jednotek. Moje kolegyně a kolegové i já jezdíme na porady s jednotlivými matrikáři a matričními úřady, proto mám i četné informace z praxe.

Anna Šabatová (veřejný ochránkyně práv): Zde ale neřešíme, kolik je matričních úřadů v České republice, ale klademe si otázku, zda jde o dobré rozložení, když existuje jeden registrující matriční úřad v každém kraji, navíc hovoříme o velkých obcích s rozšířenou působností, nikoli malých obcích. Zde již je odborná úroveň, kterou je možné garantovat.

Václav Henych (Ministerstvo vnitra): Mohu se teď dotázat, kolik registrovaných partnerství bylo ve správních obvodech jednotlivých registrujících matričních úřadů uzavřeno v loňském roce?

Zdeňka Havlíčková (Pardubice): 15.

Alena Daubnerová (Olomouc): 15, tedy 3% z celkového počtu uzavřených svazků.

Jaroslava Vrňáková (Kladno): 41.

Kamil Hýbner (Ústí nad Labem): 18.

Václav Henych (Ministerstvo vnitra ČR): Tak si to teď všichni můžeme porovnat a logicky vyhodnotit.

Zuzana Benešová (Kancelář veřejného ochránce práv): Nechápu důvod, proč by uzavírání registrovaného partnerství nemohlo být více přístupné. Pokud Ministerstvo vnitra argumentuje kvalitou úřednic, padá to na hlavu právě metodickému vedení Ministerstva vnitra. Domnívám se ale, že mezi sňatkem a registrovaným partnerstvím není v komplikovanosti žádný rozdíl.

Lenka Jelínková (Praha 1): Já zastávám názor, že takhle je to v pořádku a neměnila bych. Jde i o zkušenost s doklady cizinců, kteří vstupují do registrovaného partnerství. Tento cizí prvek je jedním z aspektů, který práci činí náročnější.

Zuzana Kaňáková (Ostrava): Já se připojuji se k Jihlavě. Myslím si, že z hlediska komfortnosti vůči registrovaným partnerům bude lepší, když budou registrující matriční úřady minimálně při trojkových obcích. Argument cizím prvkem není namístě, poněvadž obce s tímto prvkem i běžně uzavírají manželství.

Libuše Indrová (Jihlava): My registrované partnerství nemáme omezené časově, ovšem máme stanovenou místnost, a pokud vyjíždíme mimo ni, vybíráme nyní poplatek 1000 Kč. Často se stává, že jsou snoubenci až z konce kraje Vysočina a my musíme dojet až tam, tedy i 100 km od našeho úřadu. Nedělá nám to problém, vycházíme vstříc, ovšem právě z těchto vzdálenostních důvodů bych někde registrující matriční úřady při obcích s rozšířenou působností zastávala. Zkušenostně jsou tyto obce naprosto na úrovni odpovídající úrovni krajů.

Alena Daubnerová (Olomouc): My vycházíme maximálně vstříc. Registrované partnerství stavíme na roveň manželství, řadíme je mezi ostatní sňatky, jsme vstřícní i k uzavření na jiném místě. Vzdálenosti jsou velké (například i Jeseník), což na dohodu činíme, ale nadšení z toho nejsme. Ministerstvo vnitra totiž napadlo způsob našeho vybírání provozních poplatků, kam vůbec nemají náležet náklady na cestovné či práci matrikářek či ceremoniářů. Tento kontrolní výstup Odboru dozoru a kontroly pochází z května 2016 a jde o reakce na podnět konkrétních snoubenců. Problém je pak v tom, že není nic, z čeho lze tyto náklady

pokryt. Neměli bychom tedy žádný problém, ale zájem na vyjíždění do velkých vzdáleností z těchto důvodů není.

Václav Henych (Ministerstvo vnitra ČR): Nerad bych rozebíral problematiku správních poplatků, zejména pokud jde o Olomouc, poněvadž žádný jiný úřad tento postup nepřijal a možná proto nemají problémy. V současné době připravujeme novelu zákona o matrikách, která byla rozeslána krajům, bude připravována definitivní podoba a znovu krajům rozeslána. Z žádného kraje připomínky tohoto typu nezešly. Až se návrh krajům dostane do rukou po druhé, budu tedy rád, ať tyto připomínky včetně odůvodnění zazní, a potom mohou být řádně vypořádány. Rád bych také upozornil, že jsem neřekl, že matrikářky jsou neschopné nebo špatné. Nicméně tam, kde není činnost a setkají se s daným úkonem jednou v roce, jsou s ním logické problémy skutečné problémy. Na malých matrikách, kde je minimum matričních událostí, jim v podstatě v konkrétních případech obce s rozšířenou působností diktují, jak mají konkrétní úkony provádět. Pokud není činnost na úseku matrik realizována pravidelně ve větším rozsahu a matrikářka se s daným problémem setká jedenkrát ročně, mohou při vyřizování zkrátka nastat nejrůznější problémy. Je možné, že metodiku děláme špatně, nicméně máme pravidelné porady s kraji, odkud jsou ke konkrétním otázkám dostupné velmi podrobné zápisy a kraje výsledky přenáší až na základní matriky. Jsou ovšem věci, které jsou dle zákona možné, ale je třeba je sjednotit v rámci republiky. Co se týče cizího prvku, skutečně to vnímám jako komplikaci. Vezměme si například rozvedenou osobu. Matrikářka musí zkoumat, zda došlo k rozvodu, zda platí Brusel II bis, mezinárodní smlouva, zda má dokumentaci poslat Nejvyššímu soudu, poněvadž má dojít k uznání rozvodu, apod.

Jan Vystrčil (Jihlava): Nehovoříme ale o malých matričních úřadech. Jsem přesvědčen, že trojkové obce mají se svatbami s cizím prvkem prakticky každodenní zkušenost. Registrovaných partnerství s cizím prvkem je pak ještě méně, než aby šlo o běžnou věc. V takových velmi individuálních případech pak nepovažuji za problém na krajský úřad zavolat a na případný postup se dotázat.

Kamil Hýbner (Ústí nad Labem): Nyní k individuálnímu podnětu, na kterém zakládá ombudsmanka svou výzkumnou zprávu. Tehdy jsme měli telefon, kde muž konstatoval, že by rád se svým přítelem v neděli uzavřel registrované partnerství v děčínské synagoze. To byly jediné informace, které jsme měli k dispozici. Podle výzkumné zprávy by 11 matričních úřadů za takových podmínek k uzavření registrovaného partnerství přistoupilo. Ovšem v konkrétním případě nepodali žádost, nedali nám žádné doklady, odmítli se dostavit na matriku, protože nemají volno jako v manželství, ovšem mohl to být prakticky kdokoli. Představa byla taková, že přijedou do Děčína, kde se na minutu sejdou s matrikářkou poprvé a uzavřou registrované partnerství. V synagoze potom navíc nelze uzavírat registrované partnerství, které židovská tradice nezná a není jej možné zde vykonávat. Pokud by to zde 11 úřadů vykonalo, tak se ptám, jakým způsobem by tak učinily. Dále i to, co je uvedeno na straně 9 výzkumné zprávy o našem úřadu, jsou z velké části faktické chyby a mystifikace.

Vojtěch Pospíšil (Kancelář veřejného ochránce práv): Zápis o individuálním podnětu vychází z toho, s čím se stěžovatelé obrátili na ochránkyni a co tvrdili v podnětu. Jde o informace, které měla ochránkyně k dispozici v době sepsání zprávy. Úřad městského obvodu byl osloven s možností na podnět reagovat a připomínky vznést a z reakce úřadu jsme také vycházeli. Pokud jsme v době před vydáním zprávy informace měli, ve zprávě jsou obsaženy. Údaje se navíc mnohdy odvíjí od jejich konkrétní situace a nejsou konstatovány obecně.

Petr Polák (Kancelář veřejného ochránce práv): Rád bych podotknul, že tito partneři obřad, slavnost, nakonec v děčínské synagoze měli.

Kamil Hýbner (Ústí nad Labem): Neměli zde obřad, ale jakési setkání s přáteli. Žádný obřad zde neproběhl.

Anna Šabatová (veřejná ochránkyně práv): Neměli zde samozřejmě židovský náboženský obřad, ale slavnost, kterou si zde přáli, zde partneři nakonec skutečně měli.

Zdeňka Havlíčková (Pardubice): Umožňujeme uzavření manželství i registrované partnerství i na jiném místě, než je místo určené. Máme zvláštní formulář o vykonání obřadu. Vždy chceme z místa potvrzení, že daná instituce s obřadem na tomto místě souhlasí. Nestalo by se nám tak, že bychom registrované partnerství zajistili v synagoze, poněvadž bychom se tázali, zda je to vůbec možné.

Libuše Indrová (Jihlava): Církev si to ani u některých našich církevních staveb nepřeje, a to ani u civilních manželských sňatků. Takže to obecně nedoporučujeme a odkazujeme snoubence, na případnou individuální domluvu s církví.

Lenka Jelínková (Praha 1): U nás platí to samé.

Zuzana Kaňáková (Ostrava): V naší praxi také bezvýjimečně vyžadujeme souhlas majitele objektu, Myslím si, že v daném individuálním případě, který je uveden ve zprávě, bychom se zachovali všichni stejně.

Václav Henych (Ministerstvo vnitra ČR): Setkali jsme se s několika případy obcí, které si jako svou obřadní síň zvolily kostel. Tázali jsme se Ministerstva kultury, ale i příslušné církve. V těchto obcích s tím církev neměla žádný problém, ovšem je nutné obdržet souhlas od všech subjektů, které tomu mají co říci.

Anna Šabatová (veřejná ochránkyně práv): V konkrétním individuálním případě byl ovšem problém v proceduře. Bylo totiž obecně stanoveno „pouze zde a jinde ne“.

Vojtěch Pospíšil (Kancelář veřejného ochránce práv): Shodneme se tedy na tom, že souhlasu místa je třeba předem. Ohledně děčínské synagogy a stanoviska židovské obce ovšem ochránkyni úřad městského obvodu v rámci opakované komunikace tyto informace nesdělil. Jsou pro nás nové. Stanovisko ze synagogy jsme například k dispozici neměli. O aktuální závěry se nepřejeme, nicméně při právním hodnocení jsme vycházeli z jiného skutkového stavu.

Kamil Hýbner (Ústí nad Labem): Já jsem s ombudsmankou hovořil a informace jí dával (*pozn. veřejná ochránkyně práv mezi tím diskusí opustila z důvodu jiných pracovních povinností*). To, že to ve zprávě obsaženo není, je věc jiná. Navíc to má zásadní dopad. Jediná stížnost, o kterou se opírá výzkumná zpráva, tímto padá.

Václav Henych (Ministerstvo vnitra ČR): Pan starosta namítá skutečnost, že se pak neobjevily žádné konkrétní případy k podpoře toho, o čem tu diskutujeme. Ten jediný případ byl pouze spíše problematický, nežli závadný.

Kamil Hýbner (Ústí nad Labem): Uzavírání registrovaných partnerství jinak vykonáváme v průběhu celého pracovního týdne, na úřadě a v tzv. zapisovně. Je to nejlepší prostor vhodný k tomuto účelu, který ve městě je. Čas lze domluvit kdykoli, sobota a neděle možné nejsou. Neděle jsou volné dny a v sobotu probíhají svatby, tedy zde pro registrovaná partnerství není prostor. Mimo tato jmenovaná místa registrované partnery neodáváme. Ustanovení v matričním zákoně v tomto smyslu hovoří pouze o manželství.

Zdeňka Havlíčková (Pardubice): My přistupujeme k budoucím registrovaným partnerům rovně jako ke snoubencům. Zařazujeme je do normálních programů svateb a uzavíráme partnerství v celém správním obvodu.

Kamil Hýbner (Ústí nad Labem): K nám ale registrovaní partneři nejčastěji jezdí jenom „podepsat papíry“ a obřady si dělají soukromé, ve svých obcích a v kruhu svých blízkých.

Václav Henych (Ministerstvo vnitra ČR): Jsou zde naprosto směřovány dvě věci. To, co je v Ústí nad Labem vykonáváno, je naprosto přesně dle litery zákona. Diskuse má ovšem směřovat k tomu, zda je to dobře či není, a zda zákon má být upraven či nemá.

Miloš Valášek (Kancelář veřejného ochránce práv): Je pravda, že Ústí nad Labem zde postupuje přesně dle zákona. Jde ovšem o to, že většina registrujících matričních úřadů se posunula v rámci principů dobré správy dále, než striktně vymezuje zákon. To by mohlo být i podnětem pro změnu legislativy. Pokud se týká manželství, tam ustanovení § 12 zákona o matrikách jasně říká: „matriční úřad může povolit na základě žádosti uzavření manželství na kterémkoli vhodném místě ve svém správním obvodu“, u partnerství ale toto neříká. Musí to tak být postaveno jako otázka dohody, smlouvy, mezi matričním úřadem a párem. Pokud dohoda existuje, ani Odbor dozoru a kontroly Ministerstva vnitra by s tím neměl mít problém. Vývoj právní úpravy by měl směřovat ke sjednocení podmínek pro uzavírání

registrovaného partnerství a manželství. V rámci toho by bylo vhodné, kdyby úvahy o budoucí právní úpravě vyhověly praxi, která často právní úpravu předbíhá.

Kamil Hýbner (Ústí nad Labem): Nemáme problém se změnou právní úpravy. V současné době zkrátka právní úprava u manželství stanoví, že „matriční úřad může povolit“, u registrovaného partnerství tato úprava nestanoví, tedy povolit nemůže.

Václav Henych (Ministerstvo vnitra ČR): Klíčové je také to, že při diskusích v Poslanecké sněmovně se objevují, byť méně často, i názory, že by zákon o registrovaném partnerství mohl být zrušen. Existují různé proudy, nikdo neví, co převládne a je lepší vše řešit výkladem, aby se dobře zamýšlená opatření neobrátila v pravý opak. Mohu totiž něco v dobré víře uzákonit, ale velmi lehce se to může obrátit proti původní myšlence.

Vojtěch Pospíšil (Kancelář veřejného ochránce práv): Text normy je jedna věc, ale obsah je věc druhá. Nerozporné je, že samotný text je jen prvotním přiblížením se obsahu, ovšem diskuse se vede nad tím, co je skutečným obsahem právní normy. Záměrem je dobrat se k tomu, jak praxe vypadá a jak by dotčená ustanovení měla být vykládána. Pokud se budeme držet striktního textu normy, bude v této věci úprava nefunkční.

Václav Henych (Ministerstvo vnitra ČR): Mám zásadní připomínku k tomuto výkladu. Pokud cokoli pro někoho udělám navíc s tím, že mi to zákon nezakazuje, jde ryze o otázku subjektů na obou stranách. Nelze se ale ohánět tím, že zákon řekne A, ale já budu v praxi vykonávat B. To potlačuje princip legality. Tomu se bráníme, státní správa takto fungovat nemůže.

Kamil Hýbner (Ústí nad Labem): Součástí zprávy je i to, že jejím cílem je sjednotit praxi. U nás se ale praxe vykonává způsobem, který jsem popsal, jinde uplatňují jiný způsob a vše je v pořádku, v souladu se zákonem. Tím pádem v odlišnosti praxe neshledávám žádný problém.

Vojtěch Pospíšil (Kancelář veřejného ochránce práv): Většina registrujících matričních úřadů uvedla, že má v obecné formě místo stanoveno pro uzavírání registrovaného partnerství a že umožňují individuální výjimky. Zajímalo by nás, v jaké podobě se tak děje, jaká jsou k tomu kritéria, kdy se vyhovuje, zda hraje nějakou roli vzdálenost a tak dále.

Jaroslava Vrnáková (Kladno): Výjezdů je u nás obecně více, nežli klasických obřadů v určených místech. Základem je písemná žádost a vyhoví se v podstatě všem, nikdy jsme nikoho neodmítli. Poplatek je stanoven na 1000 Kč. Transport matrikářky musí zajistit žadatelé. Řidič musí sepsat pojištění sedadla, vše je právně ošetřeno a zajištěno směrnicí, kterou jsme pro tyto účely vyhotovili. Potom je zohledněna individuální cena dopravy.

Libuše Indrová (Jihlava): Vždy je stanoven určitý úředník, který bude mít na starosti výjezdy. Ten potom provádí obřady mimo obřadní síň.

Zdeňka Havlíčková (Pardubice): U nás se čtyři matriční úředníci střídají tak, jak mají služby. Žádný praktický problém nevzniká. Máme vždy uzavřené smlouvy o tom, že partneři budou platit provozní platbu a uskutečníme obřad na jiném místě. Základem je žádost o uskutečnění obřadu na jiném vhodném místě. Nutností potom je, aby jeden z partnerů osobně přišel na matriku a přinesl doklady obou, které jsou zkontrolovány a ihned vráceny. Probíhá tedy jakési předdodavkové řízení i v případě registrovaných partnerství.

Kamil Hýbner (Ústí nad Labem): V naší individuální situaci ovšem nebylo ani možné to technicky zařídit tak, jak si partneři představovali. Vše zamýšleli tak, že když jsou z Prahy, do Ústí nad Labem se vůbec předem nedostaví a s matričním úředníkem se uvidí až při obřadu v synagoze.

Zdeňka Havlíčková (Pardubice): Předtím, než akt uzavření registrovaného partnerství proběhne, je budoucími partnery prodebatována představa. Ptáme se jich, zda si budou vyměňovat prsteny, polibek a zda budou mít svědky tak, jako v případě klasické svatby. Na webu máme formulář na svatbu (partnerství) online, kde jsou nabízeny tři místa – radnice, zámek spravovaný krajským úřadem a hrad Kunětická hora. Jiné místo je možné individuálně dohodnout. Uzavřít partnerství jen formálně v kanceláři úřadu nikdy nikdo nechtěl, ač taková možnost samozřejmě existuje. Obřad potom vykonávají matrikářky. Projevy jsou univerzální, upraveny akorát dle pohlaví. Pokud budoucí partneři chtějí, aby v projevu něco konkrétního zaznělo, není problém to do projevu zahrnout. Zároveň respektujeme, že některé matrikářky mohou mít s aktem uzavírání registrovaného partnerství osobní problém, tedy jej tyto potom neprovádí. Co se týče míst mimo místa určená a přepravy, odveze nás služební řidič, případně taxík, který nám proplácí úřad.

Jan Vystrčil (Jihlava): Co se týče dopravy, tu u nás zajišťuje v některých případech řidič, někde si ji obstarávají samy matrikářky, někdy po dohodě s partnery. Jde ovšem o oblast, která si zaslouží unifikaci. My paušalizujeme, poplatky jsou stejné bez ohledu na vzdálenost dojezdu, což jistě není ideální. Doplácejí na to ti, jejichž obřad se odehrává blíže. Nenalezli jsme ovšem způsob, jakým to lze individualizovat.

Lenka Jelínková (Praha 1): U nás se k výkonu obřadu uzavření registrovaného partnerství dojíždí do každého místa v obvodu, zdarma, městskou hromadnou dopravou. Nemáme žádné stanovené místo, individuálně se domlouváme s partnery a partnerkami. Požádají o něj v rámci dotazníku a zakládáme s nimi smluvní vztah. To, že nejsou stanoveny adekvátní poplatky na jiné místo ovšem považujeme za tristní.

Vojtěch Pospíšil (Kancelář veřejného ochránce práv): Shodujete se, že správní poplatek ve výši 1000 Kč i v případě manželství je. Mělo by dojít ke změně a spojení i s registrovaným partnerstvím? Co by potom takový poplatek měl ideálně zahrnout?

Zdeňka Havlíčková (Pardubice): U nás platby zahrnují práci přesčas, odměnu oddávajícímu a náklady na cestu.

Alena Daubnerová (Olomouc): U nás se platí pouze nadstandard. To, že matrikářka vykonává funkci ceremoniáře, rodinná matrika, hudba, živé květiny, apod. Tedy to, co je na individuální volbě. Po zásahu Oddělení kontroly a dozoru Ministerstva vnitra sem více zahrnout nemůžeme. Proto alespoň stanovíme konkrétní dny, mimo které neodáváme a do výjimek v této věci nejdem.

Miloš Valášek (Kancelář veřejného ochránce práv): Ustanovení § 13a odst. 3 zákona o matrikách stanoví, že „Registrující matriční úřad přijímá prohlášení na místě, které k tomu určí ve svém správním obvodu.“. Tím samozřejmě není myšleno individuální určení, ale určení na neurčitý počet partnerů v budoucnu. Pravděpodobně to spěje k vyrovnání registrovaného partnerství a manželství.

Kamil Hýbner (Ústí nad Labem): Pokud ale místo určíme, musíme zajistit takové, aby bylo využitelné pro všechny a za stejných podmínek. Například jsme sekulární stát, tedy nemůžeme říci někomu ne, protože jde o muslima.

Vojtěch Pospíšil (Kancelář veřejného ochránce práv): Takže by tedy obecně bylo vhodné, kdyby byl poplatek zakotven obecně, oproti stávajícímu manželskému poplatku byl vyšší a existovala by možnost individualizace. Vhodné by pak bylo i promítnutí do zákona o obcích, tedy stanovení, že rada má pravomoc takové poplatky individualizovat. Rád bych ještě vyzval zástupce registrujících matričních úřadů, kteří nehovořili, zda se chtějí vyjádřit k rozebíraným otázkám, případně zda je něco, co by ještě mělo zaznít.

Ivana Rozehnalová (Brno): U nás je vzhledem k registrovaným partnerům postup stejný jako v Praze. Nikoho nelimitujeme, umožňujeme uzavírání registrovaného partnerství v místech po celém správním obvodu, dopravujeme se za své, ve svém volném čase, a to buď pěšky, pokud jsou vzdálenosti delší, tak se služebním řidičem, případně svými osobními automobily. Poplatky nemáme nastaveny žádné.

Zuzana Kaňáková (Ostrava): Klíčové dle našeho názoru je, že kdyby se zmenšily obvody na obce s rozšířenou působností, prakticky veškeré současné problémy by odpadly.

Libuše Indrová (Jihlava): Důležitá je ale rovněž otázka příjmení. Vadí nám, že registrovaní partneři si nemohou při obřadu společným projevem vůle určit příjmení a následné správní řízení o změně příjmení je zcela nadbytečná administrativa jak pro ně, tak i pro matriční úřady.

Jaroslava Vrnáková (Kladno): Kromě toho zdaleka více než 50% registrovaných párů si příjmení partnera bere.

Elena Kovaříková (Zlín): V tomto bodě by jistě odlišná úprava vedla ke zrovnoprávnění a navíc by odpadla zbytečná zátěž a administrativa. Vidíme v tom tedy jen samá pozitiva.

Vojtěch Pospíšil (Kancelář veřejného ochránce práv): Dovolím si tedy shrnout průběh kulatého stolu. Současně největším problémem vývoje je nejednoznačnost úpravy v zákoně o matrikách a tomu odpovídající nedostatečná úprava poplatků za jednotlivé úkony. Řešením může být zejména rozšíření počtu matričních úřadů, v němž zástupci registrujících matričních úřadů nevidí zásadní problém a v podstatě se na něm shodují, či právě úprava poplatků. Jako vhodné shledáváte zejména nutnost zvýšení poplatků, stanovení rozpětí, v jehož rámci by samospráva určovala, v jaké výši za jaké úkony budou poplatky konkrétně, dle potřeby stanoveny.

Petr Polák: ukončení, poděkování a výzva k další komunikaci